

Δυτική μετόπη του Ναού του Διός ἐν Ὀλυμπίᾳ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

ΠΡΟΟΙΜΙΑ ΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Τὸ κράτος τῶν Ἀθηναίων δὲν ἐπέπρωτο νὰ συμπληρωθῆ διὰ τῆς εἰς αὐτὸ ἐνώσεως ὀλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἐξ ἐναντίας μετ' ὀλίγον ἀπέβαλε τὰς ἐπὶ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος χώρας, ὅσας ἐσχάτως εἶχε προσλάβει, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐντελῶς κατέλυθη. Δὲν ἠδυνήθη δὲ νὰ συμπληρωθῆ, διότι δὲν ἠθέλησεν ἢ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ ὅτι κράτος μέγα ἄνευ ἰσοπολιτείας δυσκόλως δύναται νὰ συντηρηθῆ· ὅτι 130.000 ψυχαὶ δὲν δύναται νὰ κυριαρχήσωσιν ἐπὶ μακρὸν πολλῶν ἑκατομμυρίων καὶ ὅτι μία πόλις δὲν δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ διὰ παντὸς τὴν θέλησιν αὐτῆς εἰς πολλὰς πόλεις ἑκατοντάδας. Ἐκ τούτου δὲν ἔπεται, ὡς πολλάκις ἐροῦντο ἐσφαλμένως, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἦτο φύσει ἀνεπιτήδειον εἰς συγκρότησιν κράτους μεγάλου· ἔπεται μόνον ὅτι δὲν ἐκτίησατο ποτὲ τὴν πρὸς συγκρότησιν τοιούτου κράτους ἀπαιτουμένην πολιτικὴν ἐμπειρίαν. Ἄλλ' ἢ τῶν κατὰ μέρος γεγονότων ἐξιστόρησις θέλει ἐξηγήσει τὰς ἀληθείας ταύτας πολὺ εὐκατέστερον ἢ αἱ γενικαὶ αὐτὰ θεωρίαι καὶ παρατηρήσεις.

Εἶδομεν ὅτι ἐν ἔτει 456 τὸ κράτος τῶν Ἀθηναίων παρεκτός τῶν ναυτικῶν πόλεων, τῶν ὁποίων ἐκυριάρχει, προσέλαβε καὶ ἅπασαν τὴν ἀνατολικὴν στερεὰν Ἑλλάδα, τὴν Βοιωτίαν, τὴν Φωκίδα, τὴν Λοκρίδα· κατὰ δὲ τὸ 451 αὐτὴ ἡ Σπάρτη ἀνεγνώρισεν διὰ πενταετῶν σπονδῶν τὴν νέαν ταύτην τῶν πραγμάτων κατάστασιν. Ἄλλ' ὅτι ἔπρεξεν

